

Nr 201.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående avstående i vissa fall av allmänna arvsfondens rätt till arv; given Stockholms slott den 3 mars 1939.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen under punkterna 1:o—13:o hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 3 mars 1939.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, ENGBERG, QUENSEL, FORSLUND, ERIKSSON, STRINDLUND.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anmäler följande frågor om avstående av allmänna arvsfondens rätt till arv efter vissa personer och anför därvid:

1:o.

Rätten till arv efter förra hushållerskan Maria Karolina Larsson från Lindesberg. Den 13 augusti 1931 avled förra hushållerskan Maria Karolina Larsson från Lindesberg. I bouppteckningen efter henne antecknades, att hon såsom stärbhusdelägare möjligen efterlämnat sina å okänd ort i Norra

Amerika vistande föräldrar samt sju syskon. Enligt bouppteckningen uppgick behållningen i boet till 2,574 kronor 55 öre. Genom kungörelse, som den 30 januari 1932 infördes i Post- och inrikes tidningar, anmanade rådhusrätten i Lindesberg de bortovarande arvingarna att vid äventyr av arvsrättens förlust inom fem år från sistnämnda dag göra sin rätt till arvet gällande.

Den 19 oktober 1931 bevakades vid rådhusrätten såsom muntligt testamente vissa av Maria Karolina Larsson fällda yttranden, genom vilka hon förmenades hava förordnat, att all kvarlåtenskap efter henne skulle tillfalla lägenhetsägaren Karl Johan Jansson i Hidingen, Lindes socken, och dennes hustru Ida Kristina Jansson. Sedan den för de bortovarande arvingarna förordnade gode mannen vid rådhusrätten anhängiggjort klandertalan mot det sålunda åberopade testamentariska förordnandet, förklarade rådhusrätten genom utslag den 27 december 1932, vilket vann laga kraft, att de bevakade yttrandena icke skulle utgöra hinder för de bortovarande att komma i åtnjutande av den arvsrätt efter Maria Karolina Larsson, som lagligen tillkomme dem.

I en den 18 september 1933 dagtecknad skrift anhöll sedermera Karl Johan Jansson, att Kungl. Maj:t måtte till förmån för honom och hans hustru avstå från allmänna arvsfondens anspråk på kvarlåtenskapen efter Maria Karolina Larsson. I utlåtande över denna ansökning anförde kammaradvokatfiskalsämbetet bland annat, att den tidsperiod, inom vilken den avlidnas å okänd ort varande arvingar enligt utfärdad kungörelse hade att göra sin rätt till arvet gällande, då ännu icke gått till ända samt att det följaktligen icke för det dåvarande kunde avgöras, huruvida kvarlåtenskapen i fråga komme att tillfalla allmänna arvsfonden, och hemställde ämbetet i anslutning härtill, att ansökningen måtte förklaras icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Denna ämbetets hemställan bifölls av Kungl. Maj:t genom beslut den 3 november 1933.

Med eget utlåtande den 7 oktober 1937 har länsstyrelsen i Örebro län överlämnat en till Kungl. Maj:t ställd, den 19 maj 1937 dagtecknad skrift, däri makarna Jansson hemställt, att Kungl. Maj:t måtte, sedan den i kungörelsen stadgade tiden av fem år dåmera gått till ända, till förnyad prövning upptaga makarnas framställning om erhållande av kvarlåtenskapen efter Maria Karolina Larsson.

Vid länsstyrelsens utlåtande har fogats bland annat ett av magistraten i Lindesberg den 17 juli 1937 avgivet yttrande, däri meddelats att, såvitt magistraten vid anställd undersökning kunnat utröna, anspråk från arvinges sida på arvet efter Maria Karolina Larsson icke framställts och ingen arvinge tillträtt arvet.

För egen del har *länsstyrelsen* anfört i huvudsak följande:

Av till ärendet fogade handlingar och införskaffad utredning framginge bland annat, att hustru Janssons avlidna moder varit kusin till Maria Karolina Larsson. Inför rådhusrätten i Lindesberg hade flera personer intygat, att Maria Karolina Larsson vid olika tillfällen fällt yttranden av innehåll, att hennes kvarlåtenskap skulle tillfalla Karl Johan Jansson och hans hustru,

vilka hade det ekonomiskt bekymmersamt. Makarna Jansson syntes hava varit de personer, som stått Maria Karolina Larsson närmast. Makarna vore födda, mannen 1866 och hustrun 1882, saknade egna tillgångar och levde under synnerligen knappa förhållanden. År 1934 hade makarna på grund av stor skuldsättning nödgats avyttra sin jordbruksfastighet, av vilken de förut haft sitt uppehålle. Köpeskillingen hade i sin helhet åtgått till betalning av gäld. Makarna vitsordades alltid hava fört en ordentlig och hedrande vandel. I äktenskapet hade de haft tolv barn, av vilka nio vore i livet. Av dessa kvarbodde i hemmet endast två söner, vilka saknade fast anställning och uppnådde allenast obetydliga inkomster. Yngsta barnet, en flicka på 12 år, vore intagen å sinnesslöanstalt. Även makarnas övriga barn befunne sig i små omständigheter. Makarna syntes likväl från några av barnen erhålla bidrag till sitt uppehålle. I övrigt åtnjöte makarna ingen annan inkomst än pension enligt lagen om allmän pensionsförsäkring med 27 kronor 50 öre i månaden. Från fattigvårdsstyrelsen i Lindesberg hade makarna under vintern 1936 erhållit 2 kubikmeter ved, varjämte en av sönerna under en tid av två månader varit intagen för vård å Lindesbergs sjukhus på fattigvårdsstyrelsens bekostnad. Härutöver syntes makarna icke hava åtnjutit fattigvård. På grund av vad sålunda och i övrigt i ärendet förekommit förordade länsstyrelsen bifall till framställningen.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har den 14 februari 1939 avgivit infortrat utlåtande i ärendet och därvid tillika överlämnat bland annat en av polismyndigheten i Lindesberg avgiven rapport över förhör, som i saken hållits med föreståndaren för Lindesbergs stads ålderdomshem, där Maria Karolina Larsson vårdades från 1927 eller 1928 till sin död 1931. Enligt rapporten har föreståndaren uppgivit, att makarna Jansson flera gånger besökt Maria Karolina Larsson å ålderdomshemmet, att ett mycket gott förhållande syntes råda mellan den sistnämnda och makarna Jansson, särskilt hustru Jansson, samt att Maria Karolina Larsson vid flera tillfällen yttrat, att de tillgångar som kunde finnas efter henne skulle tillfalla hustru Jansson och hennes barn.

I sitt utlåtande har *kammaradvokatfiskalsämbetet* yttrat bland annat:

Då Maria Karolina Larssons arvsberättigade skyldemän icke — såvitt för ämbetet tillgängliga handlingar utvisade — inom den i 9 kap. 1 § lagen om arv stadgade tid gjort sin rätt till arvet gällande, torde kvarlåtenskapen hava tillfallit allmänna arvsfonden. Emellertid hade ämbetet låtit anstå med åtgärder för arvsmedlens indrivande i avvaktan på beslut över föreliggande ansöknings.

Då för ämbetet upplysts, att makarna Jansson under åren 1934—1937 åtnjutit fattigvårdsunderstöd med sammanlagt 104 kronor samt att Linde kommuns barnavårdsnämnd erlagt vårdkostnad för en makarnas å Vasshammars vårdhem sedan den 23 juli 1934 intagen dotter med 750 kronor om året, hade ämbetet inhämtat yttrande från Linde kommuns fattigvårdsstyrelse och barnavårdsnämnd, vilka förklarat sig icke komma att framställa några ersättningsanspråk mot makarna Jansson i anledning av sina för makarna och deras dotter havda kostnader.

Av utredningen i övrigt finge anses framgå, att Maria Karolina Larsson i livstiden fällt vissa yttranden av innebörd, att hennes kvarlåtenskap skulle tillfalla sökanden Jansson eller dennes hustru, vilken sistnämnda vore kusindotter till den avlidna, ävensom att makarna Jansson stått den avlidna i

livstiden nära. Då makarna Jansson därjämte befunne sig i små ekonomiska förhållanden, samt mannen Janssons arbetsförmåga på grund av framskriden ålder och sjuklighet finge anses vara i hög grad nedsatt, syntes billighetsskäl tala för att till förmån för makarna Jansson efterskänka allmänna arvsfondens rätt till kvarlåtenskapen efter den avlidna.

Departementis-
chefen.

På grund av vad i ärendet förekommit finner jag i likhet med de hörda myndigheterna skäligt, att ifrågavarande kvarlåtenskap i dess helhet avstås till makarna Jansson.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att allmänna arvsfondens rätt till arv efter förra hushållerskan Maria Karolina Larsson från Lindesberg må avstås till Karl Johan Jansson och hans hustru Ida Kristina Jansson.

2:o.

Rätten till arv efter Emma Sofia Dahlgren från Österhaninge socken.

Emma Sofia Dahlgren från Tyresta i Österhaninge socken, Stockholms län, avled den 27 mars 1932 i en ålder av 73 år utan att, såvitt framgår av en efter henne upprättad bouppteckning, efterlämna någon arvsberättigad släkting. Behållningen i boet efter henne uppgick enligt bouppteckningen till 208,610 kronor 29 öre.

Den 2 maj 1932 bevakades vid Södertörns domsagas häradsrätt ett av den avlidna den 28 december 1931 upprättat testamente, varigenom hon förordnat, att ur hennes kvarlåtenskap skulle som legat utgå, förutom viss lösegendom till mindre värde, sammanlagt 75,000 kronor i kontanter, därav 3,000 kronor till hennes tjänarinna Anna Sundström. Sistnämnda belopp skulle enligt testamentet insättas hos Ränte- och kapitalförsäkringsanstalten i Stockholm för Anna Sundströms räkning och avkastningen därav årligen utbetalas till henne med början det år, då hon fyllde 50 år.

Den återstående behållningen i boet har sedermera inlevererats till allmänna arvsfonden och utgjorde enligt av kammaradvokatfiskalsämbetet godkänd redovisningsräkning 132,211 kronor 51 öre.

I en till Kungl. Maj:t ställd, den 14 december 1938 till finansdepartementet inkommen skrift har förenämnda Anna Sundström, numera boende i Jakobsberg, anhållit att ur den avlidnas kvarlåtenskap bekomma ytterligare ett belopp av 8,000 kronor. Till stöd härför har sökanden, som är född den 2 juli 1888, anfört i huvudsak följande:

Sökanden hade år 1902 eller sålunda redan vid 14 års ålder kommit i tjänst hos fröken Dahlgren på Tyresta gård samt sedan stannat där ända till fröken Dahlgrens frånfälle. Hennes arbete på gården hade alltifrån början varit hårt. Förutom allehanda inomhusgöromål hade hon fått taga itu med allt slags utomhusarbete, såsom sågning och huggning av ved, vattenbärning till köket och ladugården, slåtter- och skördearbete samt andra grövre sysslor. Rengöring av ladugården, mjölkning och utfodring av kreaturen —

10 kor, ofta flera, ungdjur, kalvar, svin och höns — liksom allt annat ladugårdsarbete hade kommit på hennes lott. Med tiden hade hon likväl satt sig in i sin ställning och till och med fått en känsla av att hon hos fröken Dahlgren fått liksom ett andra hem. Fröken Dahlgren hade behandlat henne närmast som en dotter eller nära anhörig, vilken borde offra sig för familjen för minsta möjliga kontanta ersättning. Lönen hade första året utgjorts av ett par skor och ett klänningstyg. De därpå följande två åren hade den utgått med 8 kronor i månaden. Från 1905 till 1910 hade månadslönen utgjort 10 kronor, därefter till 1920 15 kronor samt från sistnämnda år 25 kronor. Med sin ringa inkomst hade sökanden stundom av fröken Dahlgren fått tillhandla sig gamla kläder, som fröken Dahlgrens avlidna syster efterlämnat och som fröken Dahlgren själv valt ut åt sökanden. Även på andra sätt hade fröken Dahlgrens sparsamhet tagit sig uttryck. Då sökanden ibland varit fröken Dahlgren behjälplig vid stadsresor och därvid haft något litet uppköp för egen räkning, hade det ansetts självklart, att hon skulle betala sin resa av egna medel. Särskilt betungande hade detta varit under de sista tio åren, då fröken Dahlgren på grund av blindhet icke kunnat reda sig själv. Hade sökanden då blivit utsedd att ledsaga henne till läkare eller att i andra ärenden följa henne på buss- eller tågresor, hade detta undantagslöst betytt utgifter för hennes egen del. Icke den minsta lilla gåva hade förekommit i fröken Dahlgrens hem. Däremot hade det rätt ofta under de sista åren hänt, att fröken Dahlgren talat med sökanden om hennes långa tjänst och därvid framhållit, att sökanden icke behövde oroa sig för framtiden. Därigenom hade sökanden invaggats i den föreställningen, att hon skulle få så pass mycket, att det gott och väl räckte till en stuga. Då fröken Dahlgren sedermera sålt sin gård, hade det blivit tal om att köpa en annan bostad, där hon skulle framleva sin ålderdom i sällskap med sökanden och sin andra tjänarinna. Särskilt en av de många villor, som besågos, hade varit ifrågasatt till inköp, och om denna hade fröken Dahlgren yttrat, att »där skulle Anna bo kvar» efter hennes frånfälle och försörja sig med tvätt, då hon icke vidare behövde oroa sig för bostadsfrågan. Något köp hade emellertid icke kommit till stånd, men då fröken Dahlgren på hösten 1931 blivit sämre till hälsan och sökanden talat med henne om sin ovissa framtid, hade fröken Dahlgren tröstat henne med att hon skulle få pengar till en stuga. För dem, som under fröken Dahlgrens sjukdomstid kommit henne nära, hade det stått klart, att hon icke ansett sig färdig med fördelningen av sina medel genom det testamente, som upprättats den 28 december 1931. Hennes avsikter därvidlag hade emellertid icke kommit att fullföljas, när hon drabbats av hjärnblödning och hastigt avlidit. Efter fröken Dahlgrens död hade sökanden till en början försörjt sig med hushållstvätt men måst upphöra därmed, då hon ej förmått fortsätta med detta tunga arbete.

Enligt sökandens mening hade hennes lön under hela anställningstiden utgjort ungefär hälften av vad som betalats för sådant arbete, som hon utfört hos fröken Dahlgren. Sökanden hade därför sammanräknat de årliga belopp, hon ansåge sig hava bort erhålla, om hon haft full lön under alla 30 åren, och hade därvid kommit till en sammanlagd summa av cirka 11,000 kronor. Frånräknades de 3,000 kronor, som genom testamentet kommit henne till del i form av livränta, återstode 8,000 kronor. Sökanden hade ingen erinran mot att även denna summa användes till inköp av en livränta. Då sökanden numera fyllt 50 år, hade livräntan enligt testamentet börjat utfalla och utgjorde 12 kronor i månaden.

Över ansökningen hava utlåtanden avgivits av länsstyrelsen i Stockholms län den 23 januari och av kammaradvokatfiskalsämbetet den 10 februari

1939, varjämte såväl länsstyrelsen som ämbetet föranstaltat om närmare utredning i ärendet.

Utredningen synes åtminstone i alla mera väsentliga delar bekräfta riktigheten av de till stöd för ansökningen lämnade uppgifterna. Här torde allenast böra nämnas, att en sågverksägare vid namn Rönnlöv, vilken i många år hjälpt fröken Dahlgren med hennes ekonomiska angelägenheter och även biträtt vid upprättandet av hennes testamente, vid förhör inför vederbörande landsfiskal berättat bland annat, att då han vid testamentets upprättande tillspott fröken Dahlgren om vilka belopp sökanden och den andra tjänarinnan skulle bekommen, fröken Dahlgren först frågat, om Rönnlöv ansåge att de borde få något, att hon, då Rönnlöv svarat jakande härtill, föreslagit först 1,000 och sedan 2,000 kronor åt dem var, samt slutligen, då Rönnlöv förklarat detta vara alldeles för litet och i stället föreslagit 5,000 kronor åt vardera, bestämt att de skulle bekommen 3,000 kronor vardera, varvid sökandens del skulle utgå i form av livränta.

Länsstyrelsen har yttrat, att det på grund av vad vid utredningen framkommit syntes länsstyrelsen tvivelaktigt, huruvida fröken Dahlgren efter upprättandet av sitt testamente hyst någon avsikt att, utöver vad som genom testamentet skett, disponera någon del av sin kvarlåtenskap till förmån för sökanden. Därest hinder mot ansökningens bifallande icke ansåges möta på grund av nämnda förhållande, funne länsstyrelsen, med hänsyn till övriga föreliggande omständigheter, icke anledning framställa någon erinran mot ansökningen.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har anfört följande:

Av den i ärendet förebragta utredningen synes ådagalagt, att sökanden under en tid av 30 år varit anställd hos den avlidna, att hon under hela denna tid åtnjutit mycket låg avlöning, som icke möjliggjort några besparingar, att sökandens arbetsförmåga är nedsatt åtminstone delvis på grund av överansträngning under denna hennes tjänstetid, samt att hon saknar existensmedel.

Med hänsyn till sökandens långa tjänstetid och det goda förhållande, som varit rådande mellan henne och den avlidna, synes stadgandet i 5 kap. 3 § lagen om arv vara tillämpligt i föreliggande fall. Hänsyn bör även tagas till den omständigheten, att sökanden avstått från att söka en bättre avlönad anställning i förhoppning, att den avlidna i sitt testamente skulle giva henne full gottgörelse för den tid hon tjänat emot alltför låg lön.

Mot bifall till sökandens framställning talar onekligen den av länsstyrelsen framhållna omständigheten att det må anses tvivelaktigt, huruvida den avlidna avsett att utöver vad hon bestämt i sitt den 28 december 1931 upprättade testamente disponera någon del av sin kvarlåtenskap till sökandens förmån. I ärendet torde emellertid få anses utrett, att den avlidnas avsikt varit att säkerställa sökandens ålderdom åtminstone såtillvida, att egen bostad bereddes henne. Härtill förslår emellertid det sökanden genom testamentet tillförsäkrade legatet uppenbarligen icke. Med hänsyn härtill och då i övrigt sökandens omständigheter måste anses i hög grad ömmande, tvekar ämbetet icke att tillstyrka ett efterskänkande till sökandens förmån.

Beträffande storleken av det belopp, som skulle kunna tillerkännas sökanden, vill ämbetet till en början påpeka, att den beräkning, som sökanden lagt till grund för det begärda beloppet, icke kan sägas vara exakt. Även om

man utgår från att sökanden under sin trettioåriga tjänstetid tjänat för blott hälften av under samma tidsperiod sedvanlig lön, blir den summa, som skulle hava erhållits, om hon erhållit skälig lön, dubbla beloppet av det av henne erhållna beloppet om 6,217 kronor eller 12,434 kronor. Lägges testamentslegatet till det erhållna beloppet har sökanden alltså erhållit sammanlagt 9,217 kronor i stället för såsom skäliga ansedda 12,434 kronor, i anledning varav endast en summa av 3,217 kronor skulle motsvara det belopp, varpå sökanden skulle kunna göra anspråk såsom skälig lönefyllnad.

Med hänsyn emellertid till vad i ärendet anförts vill ämbetet, särskilt i betraktande av att allmänna arvsfonden efter den avlidna tillgodoförts ett så pass avsevärt belopp som sammanlagt 132,211 kronor 51 öre, icke motsätta sig ett utanordnande av det begärda beloppet till sökanden, dock under förutsättning, att detsamma endast må åtnjutas i form av livränta.

I anslutning till vad sålunda anförts har kammaradvokatfiskalsämbetet hemställt, att av kvarlåtenskapen efter den avlidna måtte till den genom Kungl. Maj:ts beslut den 11 september 1931 inrättade, under statskontorets förvaltning stående »Allmänna arvsfondens livräntefond» för beredande av livränta åt sökanden från och med dag, som av Kungl. Maj:t bestämdes, överföras ett belopp av 8,000 kronor, varav avkastningen skulle i månatliga poster utanordnas till sökanden.

Sedan *pensionsstyrelsen* anbefallts att avgiva yttrande beträffande möjligheten att bereda sökanden livränta genom inbetalning av det föreslagna beloppet till försäkring enligt 35 § lagen om folkpensionering, har styrelsen i skrivelse den 23 februari 1939 anfört:

Enligt 35 § lagen om folkpensionering skola svenska medborgare, under de förutsättningar och på de villkor Konungen bestämmer, kunna genom frivilliga avgifter hos pensionsstyrelsen försäkras till erhållande av pension.

Närmare föreskrifter rörande nämnda försäkring hava av Kungl. Maj:t meddelats i kungörelsen den 6 december 1935 (nr 599) angående anordnande av pensionsstyrelsens på frivilliga avgifter grundade försäkring. Enligt denna kungörelse kan avgift för sådan frivillig pension, varom det här är fråga, d. v. s. en genast börjande livränta, inbetalas tidigast under den månad, under vilken vederbörande fyller 55 år.

Då Anna Sundström, av handlingarna att döma, först i juli 1943 uppnår en ålder av 55 år, är det sålunda uteslutet att med tillämpning av de för den frivilliga försäkringen i allmänhet gällande villkor och försäkringstekniska grunder bereda Anna Sundström ifrågavarande livränta. Styrelsen anser det emellertid lämpligt, att styrelsen genom bemyndigande av Kungl. Maj:t sättes i tillfälle att i förevarande fall tillgodose det befintliga försäkringsbehovet och verkställa härför erforderliga beräkningar.

Därest under exempelvis nästkommande juli månad, Anna Sundströms födelsemånad, ett belopp av 8,000 kronor bleve — i enlighet med för detta speciella fall erforderlig anvisning av pensionsstyrelsen — inbetalat till den frivilliga försäkringen, skulle till Anna Sundström från och med den 1 juli 1939 kunna utgå en årlig pension av 428 kronor.

Om större eller mindre belopp än 8,000 kronor inbetalades, skulle pensionen ökas eller minskas i samma proportion som avgiften.

För egen del anser jag starka billighetsskäl tala för att någon del av den *Departements-* till arvsfonden inlevererade behållningen i ifrågavarande dödsbo användes *chefen.*

till beredande av understöd åt sökanden i form av en livränta under hennes återstående livstid. För detta ändamål torde, i överensstämmelse med vad som under senare år pläгат ske i liknande fall, den anordningen böra vidtagas, att erforderligt kapitalbelopp överföres till den av kammaradvokatfiskalsämbetet omnämnda livräntefonden, varefter statskontoret skall hava att med avkastningen gälda livräntan och sedermera efter livräntetagarens död återbära det avsatta kapitalet till arvsfonden. Med beräkning efter nuvarande avkastning av livräntefondens tillgångar skulle genom avsättning av det utav ämbetet föreslagna beloppet, 8,000 kronor, livräntan komma att uppgå till omkring 225 kronor för år. Då livräntan emellertid med hänsyn till omständigheterna i ärendet skäligen icke synes böra bestämmas till lägre belopp än som skulle utgå vid inbetalning av samma summa till pensionsstyrelsens på frivilliga avgifter grundade försäkring, eller i avrundat tal 420 kronor, torde till livräntefonden få avsättas det större belopp — efter nuvarande ränteläge omkring 15,000 kronor — som kan visa sig erforderligt för beredande av en livränta av sistnämnda storlek. Livräntan synes böra utgå från och med den 1 januari 1939.

I anslutning till vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att av den allmänna arvsfonden tillfallna kvarlåtenskapen efter Emma Sofia Dahlgren från Tyresta i Österhaninge socken må avstås vad som erfordras för beredande av livränta åt Anna Sundström med 420 kronor om året från och med den 1 januari 1939 under hennes återstående livstid.

3:o.

Rätten till arv efter snickaren Karl Josef Gunnar Larsson från Källunge socken. Snickaren Karl Josef Gunnar Larsson från Kullingbos i Källunge socken av Gotlands län, vilken var född den 16 december 1875, avled den 22 september 1932 utan att, såvitt framgår av en efter honom upprättad boupp-teckning, efterlämna någon arvsberättigad släkting. Den till allmänna arvsfonden redovisade behållningen i boet efter honom uppgick till 7,596 kronor 79 öre.

I särskilda till Kungl. Maj:t ställda skrifter hava sju kusiner till den avlidne, nämligen Anna Mathilda Olofsson, född Wahlström, i Suderbys, Gothems socken, Hilma Kristina Hejdström, född Larsson, i Smittsarve, Silte socken, Anna Josefina Karlsson, född Larsson, i Ockes, Öja socken, lantbrukaren Carl Johan Nyström i Roter, Hejnums socken, Hilma Kristina Elisabet Forsberg i Odvalls, Klinte socken, samt Augusta Jakobina Larsson och Anna Maria Karlsson, född Larsson, de båda sistnämnda i Lilla Homa, Stenkumla socken, anhållit, att kvarlåtenskapen efter snickaren Larsson måtte helt eller delvis avstås till deras förmån.

Över ansökningarna hava utlåtanden avgivits av länsstyrelsen i Gotlands län den 21 oktober 1934, den 1 juni 1935 och den 7 april 1938 samt av kammaradvokatfiskalsämbetet den 8 februari 1939, varjämte såväl länsstyrelsen som kammaradvokatfiskalsämbetet föranstaltat om närmare utredning i ärendet.

Av berörda utredning ävensom av ansökningarna bilagda intyg och andra handlingar inhämtas i huvudsak följande:

Anna Mathilda Olofsson är född 1862 och gift. Mannen har tidigare varit sjöman men är numera liksom hustrun på grund av ålder och sjukdom urständsat att försörja sig genom arbete. Makarna äga en mindre bostadsfastighet med taxeringsvärde av 1,000 kronor. Deras enda inkomst utgöres av folkpension samt ett årligt understöd å 110 kronor, som mannen uppbär från sjömanshuset i Visby.

Hilma Kristina Hejdström är född 1877 och sedan 1935 änka efter en lantbrukare. Hon äger en jordbruksfastighet, taxerad till 6,200 kronor men intecknad till inemot fulla värdet. Alltsedan mannen för många år sedan råkade i konkurs har familjen haft att kämpa med stora ekonomiska svårigheter, delvis beroende på den stora barnskara makarna haft att uppföstra. Nio av barnen äro fortfarande i livet men uppgivas vara i sådan ställning, att modern icke kan påräkna någon hjälp från dem.

Anna Josefina Karlsson, som är syster till änkan Hejdström, är född 1882. Hon är änka efter en stenhuggare, vilken avled 1933 och såsom dödsbodelägare efterlämnade, förutom änkan, sex i äktenskapet födda barn, av vilka en dotter fortfarande är omyndig. Bouppteckningen efter mannen upptog en behållning av 1,253 kronor 50 öre. Bland tillgångarna ingick en bostadsfastighet med taxeringsvärde av 3,000 kronor. Då mannen under de senare åren av sin levnad på grund av sjukdom var arbetsoförmögen, har hustrun sedan lång tid tillbaka genom tillfälliga arbeten försökt att i möjligaste mån hålla hemmet samman. Från sina barn synes hon icke kunna påräkna någon ekonomisk hjälp.

Carl Johan Nyström är född 1874 och änkling sedan många år tillbaka. Han äger en liten jordbruksegendom, vilken emellertid icke lämnar honom full försörjning, varför han brukar bereda sig en obetydlig extra inkomst genom att hjälpa till vid slakt i kringliggande gårdar. Nyström uppgives vara den av snickaren Larssons kusiner, som stått Larsson närmast, enär de under en lång följd av år bott i närheten av varandra och därigenom haft många tillfällen till ömsesidiga besök.

Hilma Kristina Elisabet Forsberg är född 1868 och ogift. Hennes huvudsakliga tillgång utgöres av en mindre stuga å ofri grund. Hon är på grund av sjukdom oförmögen till arbete och har ingen annan inkomst än folkpension samt de bidrag hon kan erhålla av en systerson, vilken jämte sin familj innebor hos henne. Systersonens arbetsinkomst är emellertid liten, varför hon icke kan räkna med att för framtiden bliva hjälpt av honom.

Augusta Jakobina Larsson är född 1871 och ogift. Hon äger en jordbruksfastighet med taxeringsvärde av 4,300 kronor samt intecknad för 3,000 kronor. Hon har fastigheten utarrenderad till en sväger, lantbrukaren Karl Karlsson, och åtnjuter därför fri kost och bostad. Genom sömnadsarbete brukar hon förskaffa sig någon tillfällig inkomst.

Anna Maria Karlsson, som är syster till Augusta Jakobina Larsson, är född 1885 och gift med förenämnde lantbrukaren Karl Karlsson. Makarna hava åtta barn i åldern 25—10 år. Familjen lever i fattiga omständigheter.

Länsstyrelsen har ansett samtliga sökandena vara i mer eller mindre stort behov av understöd och funnit omständigheterna i förevarande fall tala för ett avstående av allmänna arvsfondens rätt till arv. Beträffande frågan, i huru stor utsträckning sådant avstående borde äga rum, har länsstyrelsen erinrat om ett av riksdagen i skrivelse den 24 april 1934, nr 198, gjort uttalande av innehåll, att släktingar till en person, som avlidit utan att efterlämna arvsberättigade anförvanter, icke borde, då fråga vore om avstående av arvsfondens rätt till arvet, komma i en bättre ställning än de skulle i arvshänseende haft enligt tidigare gällande lagstiftning. Med hänsyn till det särskilda behov av understöd, som syntes föreligga för Hilma Kristina Hejdström och Anna Josefina Karlsson samt till vad i ärendet blivit upplyst beträffande Carl Johan Nyströms förhållande till arvlåtaren, ville länsstyrelsen emellertid ifrågasätta, huruvida icke dessa tre sökande borde komma i åtnjutande av något skäligen avpassat belopp utöver det, som skulle hava tillkommit dem vid arvsfördelning enligt äldre regler.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har anfört huvudsakligen följande:

Av handlingarna i ärendet framginge, att samtliga sökandena levde i synnerligen torftiga ekonomiska omständigheter, varför billighetsskäl talade för bifall till ansökningarna. Länsstyrelsen hade särskilt behjärtat Hilma Kristina Hejdströms, Anna Josefina Karlssons och Nyströms ansökningar. Då emellertid icke någon av sökandena syntes för sin framställning kunna åberopa annan grund än skyldskap med den avlidne, saknades enligt ämbetets förmenande fog för att vid kvarlåtenskapens fördelning tillämpa annan beräkningsgrund än den i 3 kap. ärvdabalken angivna. Enligt denna äldre arvsordning belöpte, efter vad verkställd släktutredning visade, å envar av Anna Mathilda Olofsson, Hilma Kristina Hejdström och Anna Josefina Karlsson $\frac{1}{20}$, å Carl Johan Nyström $\frac{1}{10}$ samt å envar av Hilma Kristina Elisabet Forsberg, Augusta Jakobina Larsson och Anna Maria Karlsson $\frac{1}{8}$ av kvarlåtenskapen.

Departements-
chefen.

I likhet med kammaradvokatfiskalsämbetet tillstyrker jag, att till envar av sökandena avstås så stor del av ifrågavarande kvarlåtenskap som skulle hava tillkommit vederbörande, därest den före år 1929 gällande arvsordningen varit i förevarande fall tillämplig.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att av den allmänna arvsfonden tillfallna kvarlåtenskapen efter snickaren Karl Josef Gunnar Larsson från Kullingbos i Källunge socken må avstås dels en tjugondel till envar av Anna Mathilda Olofsson, född Wahlström, Hilma Kristina Hejdström, född Larsson, och Anna Josefina Karlsson, född Larsson, dels en tiondel till Carl Johan Nyström, dels ock en åttondel till envar av Hilma Kristina Elisabet Forsberg, Augusta Jakobina Larsson och Anna Maria Karlsson, född Larsson.

4:o.

Rätten till arv efter lantbrukaren Carl August Söderström från Sundsvall.

Den 8 oktober 1932 avled lantbrukaren Carl August Söderström från Sundsvall utan att, såvitt en efter honom upprättad bouppteckning utvisar, efterlämna någon arvsberättigad släkting. Behållningen i boet uppgick enligt bouppteckningen till 42,843 kronor 20 öre.

Den 5 december 1932 anställdes vid rådhusrätten i Sundsvall vittnesförhör rörande tillkomsten av vissa utav Söderström fällda yttranden av innehåll, att all hans kvarlåtenskap skulle tillfalla hans i livet varande kusiner. Berörda yttranden bevakades sedermera den 9 januari 1933 vid rådhusrätten såsom muntligt testamente efter Söderström.

Sedan testamentet delgivits kammaradvokatfiskalsämbetet samt ämbetet, med hänsyn till bestämmelserna i 4 § lagen den 8 juni 1928 om allmänna arvsfonden, underställt Kungl. Maj:t frågan om godkännande av testamentet, beslöt Kungl. Maj:t den 14 juli 1933, att klander mot testamentet skulle för fondens räkning äga rum.

Efter det ämbetet i anledning därav vid rådhusrätten anhängiggjort klandertalan mot testamentet, förklarade rådhusrätten genom dom den 4 december 1933 de såsom testamente bevakade yttrandena icke utgöra hinder för allmänna arvsfonden att tillträda kvarlåtenskapen efter Söderström. Domen vann laga kraft.

I proposition nr 206 till 1935 års riksdag, punkten 1, föreslog Kungl. Maj:t riksdagen medgiva bland annat, att till sju kusiner till Söderström måtte av det allmänna arvsfonden tillfallna arvet efter denne avstås vissa delar. Dessa delar motsvarade vad som skulle hava tillfallit ifrågavarande kusiner, därest kvarlåtenskapen fördelats enligt den arvsordning, som gällde före ikraftträdandet av lagen den 8 juni 1928 om arv. Enligt riksdagens skrivelse den 21 maj 1935, nr 229, blev berörda förslag bifallet av riksdagen.

Med utlåtande den 30 december 1938 har kammaradvokatfiskalsämbetet överlämnat en till Kungl. Maj:t ställd, till länsstyrelsen i Västernorrlands län ingiven och av länsstyrelsen med eget yttrande till ämbetet insänd skrift, däri ytterligare en kusin till Söderström, sliparen Carl Johan Ellström i Skönsmon, anhållit, att en del av arvet efter Söderström måtte efterskänkas till förmån för honom.

Av utredningen i ärendet inhämtas, att Ellström är född 1875 och gift. Han äger en fastighet, vilken år 1935 var åsatt ett taxeringsvärde av 12,800 kronor och intecknad för 3,000 kronor. Vid förhör inför polismyndigheten i orten har Ellström uppgivit, bland annat, att han på grund av sjukdom vore oförmögen till förvärvsarbete samt att han och Söderström under de sista fem åren av Söderströms levnad besökt varandra några gånger men att i övrigt något umgänge dem emellan icke förekommit, enär Söderström till sin natur varit sådan, att han helst önskat vara för sig själv. En person, som under lång tid haft tjänst hos Söderström, har vid polisförhör berättat,

att Söderström själv vid ett tillfälle yttrat, att Ellström varit den av hans släktingar, som stått honom närmast.

Länsstyrelsen har yttrat bland annat, att det med hänsyn till de av Söderström i livstiden fällda, såsom testamente bevakade yttrandena enligt länsstyrelsens åsikt finge anses vara med billighet och rättvisa förenligt, att skälig del av kvarlåtenskapen avstodes till förmån för sökanden.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har — under åberopande i tillämpliga delar av förutnämnda proposition till 1935 års riksdag — anfört, att jämväl Ellström enligt ämbetets mening borde komma i åtnjutande av den andel av behållningen i boet efter Söderström, som, därest den före 1929 gällande arvsordningen varit tillämplig, skulle tillfallit honom, nämligen en tolfedel.

Departements-
chefen.

Då sökanden är kusin till arvlåtaren och enligt den förebragta utredningen befinner sig i knappa ekonomiska omständigheter, finner jag ansökningen förtjänt av beaktande. Mot kammaradvokatfiskalsämbetets förslag i fråga om den andel av behållningen, som bör efterskänkas, har jag icke något att erinra.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att en tolfedel av den allmänna arvsfonden tillfallna kvarlåtenskapen efter lantbrukaren Carl August Söderström från Sundsvall må avstås till Carl Johan Ellström.

5:o.

Rätten till arv efter hotellidkerskan Amalia Stricker, född Norgren, från Oxelösund. Hotellidkerskan Amalia Stricker, född Norgren, från Oxelösund, vilken var född den 3 mars 1861, avled den 2 mars 1935 utan att, såvitt en efter henne upprättad bouppteckning utvisar, efterlämna någon arvsberättigad släkting. Behållningen i boet uppgick enligt bouppteckningen till 17,021 kronor 63 öre.

Den 23 september 1935 lät Elna Myrberg, numera boende i Lycksele, vid Jönåkers, Rönö och Hölebo tingslags häradsrätt anställa vittnesförhör med två personer angående vissa av Amalia Stricker den 23 februari 1935 till dem fällda yttranden av innebörd, att hennes kvarlåtenskap skulle tillfalla Elna Myrberg. Yttrandena bevakades i sammanhang med vittnesförhöret såsom muntligt testamente efter Amalia Stricker samt delgavos sedermera kammaradvokatfiskalsämbetet. Sedan ämbetet, på grund av stadgandet i 4 § lagen om allmänna arvsfonden, underställt Kungl. Maj:t frågan om godkännande av yttrandena såsom testamente, beslöt Kungl. Maj:t den 20 mars 1936, att klander mot de bevakade yttrandena skulle för arvsfondens räkning äga rum.

Kammaradvokatfiskalsämbetet instämde därefter Elna Myrberg till häradsrätten med yrkande att, när Amalia Stricker icke genom de bevakade

yttrandena kunde anses hava givit uttryck för sin yttersta vilja under sådana förhållanden, att ett lagligt testamente därigenom kommit till stånd, samma yttranden måtte förklaras ogiltiga såsom testamente och alltså icke utgöra hinder för allmänna arvsfonden att tillträda kvarlåtenskapen efter henne.

Genom utslag den 28 september 1936 utlät sig häradsrätten: Enär Amalia Stricker finge anses hava varit av sjukdom förhindrad att skriftligen upprätta testamente, alltså och då det förordnande, som hon den 23 februari 1935 inför två vittnen muntligen gjorde angående sin kvarlåtenskap, tillkommit under sådana förhållanden, att detsamma vore att anse såsom ett lagligen gällande testamente, prövade häradsrätten rättvist ogilla ämbetets talan.

Svea hovrätt, där kammaradvokatfiskalsämbetet fullföljde talan, yttrade i dom den 27 april 1937: Hovrätten funne väl, att Amalia Stricker den 23 februari 1935 varit av sjukdom förhindrad att skriftligen upprätta testamente, men enär med hänsyn till omständigheterna i målet det icke kunde anses tillförlitligen styrkt, att de såsom muntligt testamente bevakade yttranden, som Amalia Stricker fällt berörda den 23 februari och som endast utgjorts av jakande svar å vissa till henne framställda frågor, innefattat ett så otvetydigt uttryck för Amalia Strickers yttersta vilja beträffande hennes kvarlåtenskap, att ett lagligen upprättat testamente därigenom kommit till stånd, prövade hovrätten rättvist att, med ändring av häradsrättens utslag i huvudsaken, förklara Amalia Strickers berörda yttranden icke utgöra hinder för allmänna arvsfonden att tillträda kvarlåtenskapen efter henne. Med hänsyn till omständigheterna i målet skulle kammaradvokatfiskalsämbetet självt vidkännas sina rättegångskostnader vid häradsrätten.

Sedan Elna Myrberg sökt ändring i hovrättens dom, blev densamma av Kungl. Maj:t fastställd genom dom den 3 mars 1938.

I en till Kungl. Maj:t ställd skrift har Elna Myrberg nu anhållit, att kvarlåtenskapen efter Amalia Stricker måtte i dess helhet eller, därest detta icke skulle kunna bifallas, åtminstone till någon del avstås till sökanden. Till stöd härför har sökanden dels åberopat den i rättegången förebragta utredningen, varav enligt hennes mening klart framginge, att det varit Amalia Strickers önskan att sökanden skulle erhålla kvarlåtenskapen, ehuru denna önskan icke kommit till uttryck i ett formgiltigt testamente, dels ock därutöver anfört i huvudsak följande:

Sökanden vore född 1905 och syssling till Amalia Stricker. Som barn hade sökanden ofta hälsat på hos Amalia Stricker tillsammans med sina föräldrar och sin mormoder, vilken sistnämnda varit särskilt god vän med den avlidna. Efter slutad skolgång hade sökanden vistats hos Amalia Stricker från 1922 till 1924. Under de därpå följande tre åren hade hon bott hos Amalia Stricker i flera omgångar längre eller kortare tider, då hon icke behövt stanna hos sina föräldrar för att hjälpa till i hemmet. År 1925 hade Amalia Stricker önskat adoptera sökanden, men sökandens fader hade ej velat samtycka därtill. Under åren 1927—1932 hade sökanden varit i

sitt hem för att sköta hushållet åt sin fader, som då varit änkeman, men efter faderns död sistnämnda år hade hon återigen ofta vistats hos Amalia Stricker och vid ett tillfälle till och med avlagt sig en anställning för att på hennes begäran komma till Oxelösund, där hon tidvis hjälpt till i den av Amalia Stricker bedrivna hotellrörelsen. Då Amalia Stricker i december 1934 insjuknat, hade hon låtit telegrafiskt tillkalla sökanden att förestå hotellet, vilket sedan skötts av sökanden till Amalia Strickers frånfälle. Därefter hade sökanden endast haft mera tillfälliga anställningar med obetydliga inkomster.

Över ansökningen hava utlåtanden avgivits av länsstyrelsen i Södermanlands län den 31 augusti 1938 samt av kammaradvokatfiskalsämbetet den 23 februari 1939.

Av den utredning, som införskaffats genom nämnda myndigheter, ävensom av övriga ärendet tillhörande handlingar inhämtas bland annat följande:

Sökanden är medellös och har tidvis för sitt uppehälle varit beroende av sin mormoder, vilken emellertid likaledes lever i små ekonomiska omständigheter. Hennes hälsa uppgives icke vara stark. Hon har vitsord om sig att vara mycket skötsam och ordentlig. För närvarande har hon anställning i en modeaffär i Lycksele. Under rättegången framkom, att ett synnerligen gott förhållande varit rådande mellan sökanden och Amalia Stricker samt att den sistnämnda även före den 23 februari 1935 skulle fällt yttranden av innehåll, att sökanden skulle få hennes kvarlåtenskap. Vid ett efter rättegångens avslutande hållet polisförhör har en av Amalia Strickers intima umgängesvännar berättat, bland annat, att Amalia Stricker vid mer än ett tillfälle på tal om testamente sagt sig skola ordna på sådant sätt, att allmänna arvsfonden icke skulle få någonting efter henne. Hon hade även yttrat, att »man skall väl arbeta för dem, som stå en nära», varvid hon uppenbarligen åsyftat sökanden, som varit hennes allt i allo.

Länsstyrelsen har anfört:

Sökanden syntes av utredningen att döma sakna såväl fast anställning som ekonomiska tillgångar. Det ville därjämte synas, som om hon på grund av sjuklighet och med hänsyn till sin ålder och sina personliga förhållanden i övrigt svårigen skulle kunna förskaffa sig sådan utbildning inom något särskilt yrke, att hon därigenom säkrare kunde påräkna en fastare ställning på arbetsmarknaden. Då härtill komme, att sökanden icke syntes kunna er hålla annat än tillfällig hjälp av sina släktingar, samt slutligen största avseende naturligtvis måste fästas vid hennes i handlingarna omvittnade ställning till Amalia Stricker, ansåge länsstyrelsen goda skäl tala för bifall till ansökningen.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har i sitt utlåtande meddelat, att den 17 juni 1938 till allmänna arvsfonden inlevererats 17,833 kronor 3 öre, utgörande boets behållning enligt en av boutredningsmannen avgiven redovisningsräkning, vilken emellertid ännu icke av ämbetet godkänts, varjämte ämbetet vidare anfört i huvudsak följande:

Sökanden hade uppgivit, att hon och den avlidna varit sysslingar. Ämbetet, som icke ansett släktbanden mellan sysslingar äga den styrka, att de i och för sig utgjorde skäl för ett efterskänkande, hade icke aktat nödigt föranstalta om släktutredning i ärendet.

Vid meddelande av beslutet den 20 mars 1936 angående anställande av klandertalan beträffande vissa såsom muntligt testamente bevakade yttranden av den avlidna syntes Kungl. Maj:t antingen hava ansett ifrågakomna yttranden icke utgöra ett riktigt uttryck för den avlidnas yttersta vilja eller ock, även om yttrandena antagits överensstämma med den avlidnas yttersta vilja, funnit det olämpligt att till förmån för sökanden eftergiva allmänna arvsfondens rätt. Hade sistnämnda mening varit bestämmande för Kungl. Maj:ts beslut, syntes ställning redan hava tagits till frågan om kvarlåtenskapens avstående till sökanden. Därest Kungl. Maj:t åter ansett berörda yttranden icke motsvara den avlidnas yttersta vilja, syntes ansökningen icke böra vinna beaktande med mindre sökanden på grund av skyldskap eller eljest visades hava stått den avlidna i livstiden nära. Då ämbetet icke funnit sökandens uppgivna släktskap med den avlidna motivera ett efterskänkande samt i ärendet icke syntes ådagalagt, att sökandens förbindelser med den avlidna varit av sådan art, att hon på den grund kunde sägas hava stått den avlidna i livstiden nära, hemställde ämbetet, att ansökningen icke måtte föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Såsom den lämnade redogörelsen utvisar hava överrätterna i förenämnda *Departements-
chefen.* rättegång icke ansett tillförlitligen styrkt, att de av sökanden åberopade, den 23 februari 1935 fällda yttrandena innefattat ett så otvetydigt uttryck för Amalia Strickers yttersta vilja beträffande hennes kvarlåtenskap, att ett lagligen upprättat testamente därigenom kommit till stånd. Med hänsyn till omständigheterna i ärendet torde det emellertid få anses skäligt, att någon del av kvarlåtenskapen, förslagsvis hälften av densamma, efterskänkes till förmån för sökanden.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att hälften av den allmänna arvsfonden tillfalla kvarlåtenskapen efter hotellidkerskan Amalia Stricker, född Norgren, från Oxelösund må avstås till Elna Myrberg.

6:o.

Rätten till arv efter Maria Aronsson från Steneby socken. Maria Aronsson från Eke Södra i Steneby socken, Älvsborgs län, vilken var född den 13 april 1880, avled den 15 april 1935 utan att, såvitt framgår av en efter henne upprättad bouppteckning, efterlämna någon arvsberättigad släkting. Av kvarlåtenskapen efter henne har enligt av kammaradvokatfiskalsämbetet godkänd redovisning till allmänna arvsfonden inlevererats 22,012 kronor 76 öre.

I en den 30 juli 1935 dagtecknad, till kammaradvokatfiskalsämbetet inkommen skrift hava Wendla Andersson och hennes syster Hedvig Andersson, båda i Taxviken, Dingelvik, med förmälan att de vore kusiner till Maria Aronsson, hemställt att av kvarlåtenskapen efter henne erhålla så stor del som skulle hava tillfallit dem, därest kusiner varit arvsberättigade.

Med eget utlåtande den 11 februari 1939 har kammaradvokatfiskalsämbetet till Kungl. Maj:ts prövning överlämnat förenämnda framställning tillika med inhämtat yttrande från länsstyrelsen i Älvsborgs län ävensom i övrigt införskaffad utredning. Av denna framgår bland annat, att Wendla Andersson är född 1892 och Hedvig Andersson 1899, att deras huvudsakliga tillgång utgöres av en jordbruksfastighet med taxeringsvärde av 2,500 kronor, att de år 1935 icke blivit taxerade till vare sig kommunal eller statlig inkomstskatt samt att det bästa förhållande varit rådande mellan dem och Maria Aronsson, med vilken de flitigt umgåtts.

Länsstyrelsen har förklarat sig icke hava något att erinra mot att skälig del av kvarlåtenskapen tillerkännes sökandena.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har anfört i huvudsak följande:

Av verkställd släktutredning framginge, att sökandena och Maria Aronsson vore kusiner. Enligt utredningen i övrigt hade sökandena stått Maria Aronsson nära och levde i små ekonomiska omständigheter. Stadgandet i 5 kap. 3 § lagen om arv syntes därför vara tillämpligt. Beträffande storleken av den andel av kvarlåtenskapen, som vid ett efterskänkande borde tillerkännas envar av sökandena, syntes den arvsordning, som gällt innan nyssnämnda lag trätt i kraft, få anses utgöra en lämplig grundval för beräkning av dessa andelar. Enligt sagda arvsordning skulle envar av sökandena hava bekommit en sjättedel av behållningen i boet efter den avlidna. Ämbetet hemställde därför, att en sjättedel av kvarlåtenskapen avstodes till envar av sökandena.

Departements-
chefen.

För egen del har jag icke något att erinra mot kammaradvokatfiskalsämbetets förslag och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att av den allmänna arvsfonden tillfallna kvarlåtenskapen efter Maria Aronsson från Eke Södra i Steneby socken må avstås en sjättedel till vardera av Wendla Andersson och Hedvig Andersson.

7:o.

Rätten till arv efter förre kusken Anders Andersson från Gumlösa socken. Förre kusken Anders Andersson från Sinclairsholm i Gumlösa socken, Kristianstads län, vilken var född den 11 mars 1868, avled den 30 september 1935 utan att, såvitt en efter honom upprättad bouppteckning utvisar, efterlämna annan arvinge än allmänna arvsfonden. Behållningen i boet uppgick enligt bouppteckningen till 9,233 kronor 89 öre.

I en till Kungl. Maj:t ställd, den 15 november 1935 dagtecknad ansökning har Elsa Stjärnström i Hälleberga, Gumlösa socken, anhållit, att kvarlåtenskapen måtte avstås till henne, som vore Anderssons utom äktenskap födda dotter.

I ett ansökningen bilagt, av en person i Gumlösa utfärdat intyg uppgives, att Andersson på sin tid skriftligen förbundit sig att betala bidrag till sö-

kandens uppfostran med 50 kronor om året intill dess sökanden fyllde 15 år. Därjämte har vid ansökningen fogats ett läkarintyg, enligt vilket sökanden vid undersökning befunnits lida av blodbrist med psykasthenisymptom och benägenhet för migränliknande huvudvärk, på grund varav hon tidvis varit och med stor sannolikhet även för framtiden komme att periodvis bliva oförmögen till arbete.

Vidare har hushållerskan Anna Andersson i Sinclairsholm i en till Kungl. Maj:t ställd, den 29 april 1936 dagtecknad skrift hemställt, att arvet efter Anders Andersson måtte avstås till henne. Till stöd härför har Anna Andersson åberopat två intyg, enligt vilka hon skulle vara den person, som i många år stått Anders Andersson närmast, varjämte hon uppgivit, att denne någon tid före sin död vidtagit anstalter för att till henne testamentera sin kvarlåtenskap. Till styrkande av sistnämnda uppgift har Anna Andersson åberopat utdrag av rådhusrättens i Karlskrona dombok för den 18 november 1935, enligt vilket en agronom från Nättraby då hörts såsom vittne inför rådhusrätten och därvid berättat, bland annat, att vittnet i september 1935 vid besök hos Anders Andersson, som vittnet sedan länge känt, av honom anmodats att skriva ett testamente av innehåll, att Anna Andersson skulle erhålla all hans kvarlåtenskap, ävensom att vittnet i anledning därav den 16 september 1935 hos en jurist i Karlskrona fått uppsatt ett formulär till testamente av nyss angivna innehåll, vilken handling emellertid ej kommit att undertecknas av Anders Andersson, som kort tid därefter avlidit.

Över ansökningarna hava utlåtanden avgivits av länsstyrelsen i Kristianstads län den 18 december 1935 och den 28 november 1936 samt av kammaradvokatfiskalsämbetet den 25 februari 1939, varjämte såväl länsstyrelsen som ämbetet föranstaltat om närmare utredning i ärendet.

Beträffande Elsa Stjärnströms ansökan har *landsfiskalen i Stoby distrikt* i ett till länsstyrelsen avgivet yttrande anfört bland annat:

Elsa Stjärnström, som vore medellös, hade gjort sig känd som en sköt-sam, arbetsam och ordentlig person. Hennes fader, nu avlidne Anders Andersson, hade enligt vad som uppgivits under sin livstid visat intresse för dottern och besökt henne i hennes hem. Förhållandet dem emellan syntes hava varit gott. Ehuru Anders Andersson, såvitt landsfiskalen kunnat utröna, ej gjort något uttalande om att kvarlåtenskapen efter honom skulle tillfalla dottern, vore det dock en rätt allmän uppfattning i orten, att det varit Anderssons mening att dottern skulle ärva honom, fastän Andersson ej träffat några dispositioner därom. På grund av det anförda tillstyrkte landsfiskalen bifall till framställningen.

Länsstyrelsen har likaledes tillstyrkt bifall till Elsa Stjärnströms framställning.

I fråga om Anna Anderssons ansökning har länsstyrelsen yttrat:

Till stöd för sin framställning hade Anna Andersson åberopat dels ett domboksutdrag över vittnesförhör, av vars innehåll enligt hennes förmenande skulle framgå, att den avlidnes sista vilja varit att hon vid hans död

skulle bekomma hela kvarlåtenskapen, dels ock vissa intyg. Innehållet i domboksutdraget gäve emellertid enligt länsstyrelsens uppfattning vid handen, att de uttalanden, som den avlidne i livstiden gjort rörande sin kvarlåtenskap till förmån för Anna Andersson, icke vore av beskaffenhet att kunna tillerkännas verkan av muntligt testamente. På grund därav och då skäl att till Anna Anderssons förmån efterskänka kvarlåtenskapen helt eller delvis icke, såvitt handlingarna utvisade, förefunnes, avstyrkte länsstyrelsen bifall till hennes framställning.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har anført i huvudsak följande:

Av utredningen framginge beträffande Elsa Stjärnström, att hon vore född den 23 april 1899 och dotter till ogifta sömmerskan Anna Lindbom, att i födelseboken angående hennes fader antecknats det han ej vore »erkänd» men »uppgavs» vara kusken Anders Andersson, Sinclairsholm, att sökanden erhållit sitt tillnamn efter styvfadern, arrendatorn Otto Stjärnström, samt att sökanden vore ogift, medellös och sjuklig.

Av utredningen framginge vidare beträffande Anna Andersson, att hon, som vore född den 28 november 1876, uppgivits i november 1936 äga ett kapital av 7,326 kronor, att hon hade anställning med lön av fritt vivre och 55 kronor kontant per månad samt att, såvitt i orten vore känt, något särskilt förhållande mellan henne och Anders Andersson icke varit rådande.

Då av den förebragta utredningen framginge, att Anna Andersson icke vore besläktad med Anders Andersson, samt ej heller kunnat utrönas, att hon stått honom nära, hemställde ämbetet, att hennes ansökning icke måtte föranleda någon åtgärd.

Vad åter Elsa Stjärnströms ansökning beträffade, föreläge enligt vad utredningen gäve vid handen visserligen stor sannolikhet för att hon vore Anders Anderssons dotter utom äktenskapet, men vore icke visat, att hon stått den avlidne nära. Vid sådant förhållande och då ej heller i övrigt visats omständigheter av beskaffenhet att böra föranleda ett avstående med stöd av stadgandet i 5 kap. 3 § lagen om arv, funne sig ämbetet icke heller kunna tillstyrka den av Elsa Stjärnström gjorda ansökningen.

*Departements-
chefen.*

I likhet med de i ärendet hörda myndigheterna anser jag skäl icke föreligga för ett avstående av ifrågavarande kvarlåtenskap till förmån för Anna Andersson.

Däremot synas mig starka billighetsskäl tala för tillmötesgående av Elsa Stjärnströms framställning. Såvitt av utredningen framgår föreligger ingen anledning att ifrågasätta riktigheten av Elsa Stjärnströms uppgift, att Anders Andersson vore hennes fader. Då därtill kommer, att hon på grund av sjukdom och fattigdom synes vara i stort behov av understöd, anser jag mig kunna tillstyrka, att arvet i dess helhet efterskänkes till hennes förmån.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att allmänna arvsfondens rätt till arv efter förre kusken Anders Andersson från Sinclairsholm i Gumlösa socken må avstås till Elsa Stjärnström.

8:o.

Rätten till arv efter Matilda Håkansson från Härlunda socken. Matilda Håkansson från Långhult i Härlunda socken, Kronobergs län, vilken var född den 29 september 1863, avled den 1 oktober 1935 utan att, såvitt framgår av en efter henne upprättad bouppteckning, efterlämna någon arvsberättigad släkting. Enligt bouppteckningen uppgick behållningen i boet till 3,444 kronor 25 öre.

I en till Kungl. Maj:t ställd skrift hava hemmansägaren Johan Andersson i Godhult samt lägenhetsägarna August Andersson i Femlingelund och Sven Johan Persson i Lockhult, alla i Härlunda socken, anhållit, att kvarlåtenskapen efter Matilda Håkansson måtte avstås till förmån för dem, vilka vore den avlidnas kusiner samt befunne sig i fattiga omständigheter.

Över ansökningen hava utlåtanden avgivits av länsstyrelsen i Kronobergs län den 23 december 1936 och av kammaradvokatfiskalsämbetet den 10 februari 1939, varjämte såväl länsstyrelsen som ämbetet föranstaltat om närmare utredning i ärendet. Av utredningen inhämtas i huvudsak följande:

Johan Andersson är född 1861 och änkeman. Han är på grund av ålder och sjukdom nästan orkeslös. Tillsammans med en son äger han en mindre jordbruksfastighet, värd omkring 5,000 kronor. Å fastigheten, som är belastad med skuld till belopp av bortåt ett par tusen kronor, födas tre kor och en häst. Enligt vad landsfiskalen i orten uppgivit företer hemmet en bild av armod.

August Andersson är född 1863 och gift samt har i äktenskapet sju barn, av vilka en son i åldern 23 år vistas i hemmet. Sedan några månader tillbaka är Andersson sängliggande sjuk, och även hustrun är tidtals sjuklig. Andersson äger en mindre lägenhet, värderad till 2,000 kronor och skuldbelastad till ungefär halva värdet. Å lägenheten födes en ko.

Persson är född 1867 och änkeman. Han äger ett litet bostadshus, värderat till omkring 1,500 kronor. Han är på grund av sin ålder mindre arbetsförmögen men brukar kunna förskaffa sig någon inkomst genom att hjälpa grannarna med varjehande lättare göromål.

Enligt vad landsfiskalen upplyst var Matilda Håkansson under senare åren av sin levnad sjuklig och undandrog sig i regel samvaro med andra människor; enda undantaget härifrån utgjordes av hennes kusiner, med vilka hon gång efter annan sökt beröring. Alltsedan 1889, då hon för några månader intagits för vård å Växjö hospital, hade hon i Härlunda församlings kyrkoböcker varit antecknad såsom sinnessjuk, ehuru hon veterligen aldrig blivit omyndigförklarad.

Länsstyrelsen har yttrat bland annat:

Utredningen i ärendet gäve vid handen att alla tre sökandena, av vilka Johan och August Andersson vore ägare till mindre jordbruksfastigheter samt Persson ägde ett mindre boningshus, vore ålderstigna och så gott som arbetsoförmögna samt befunne sig i knappa ekonomiska villkor, varför efterskänkande av kvarlåtenskapen efter Matilda Håkansson skulle för dem medföra en välbehövlig ekonomisk lättnad på deras ålderdom. Med hänsyn till vad utredningen innehölle syntes det sannolikt, att Matilda Håkansson alltifrån nya arvslagens ikraftträdande på grund av rubbad själsverksamhet varit oförmögen att testamentariskt förordna om sin kvarlåtenskap, ehuru

någon omyndighetsförklaring icke syntes hava kommit till stånd. Länsstyrelsen tillstyrkte, att allmänna arvsfondens rätt till kvarlåtenskapen efter Matilda Håkansson helt avstodes till sökandenas förmån.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har i sitt utlåtande meddelat, att ämbetet i avbidan på beslut över förevarande ansökning låtit anstå med åtgärder för kvarlåtenskapens indrivande, samt vidare anfört bland annat följande:

Företagen släktutredning visade att den avlidna, vilken vore född utom äktenskap, såsom närmaste anförvanter efterlämnat modernekusiner i två grenar, nämligen sökanden Persson jämte ytterligare en kvarlevande kusin i en gren samt sökandena Johan och August Andersson i en andra gren, inom vilken ännu en kusin funnes i livet. Av den förebragta utredningen syntes framgå, att sökandena levde under tryckta ekonomiska förhållanden. Då därtill komme att sökandena jämväl av annan grund än släktskap med den avlidna finge anses hava stått henne i livstiden nära, ansåge ämbetet starka billighetsskäl tala till förmån för deras framställningar. Beträffande storleken av de andelar av kvarlåtenskapen, som vid ett efterskänkande borde tillerkännas sökandena, utgjorde enligt ämbetets förmenande den före ikraftträdandet av lagen den 8 juni 1928 om arv gällande arvsordningen en lämplig grundval för beräkning av dessa andelar. Enligt nämnda arvsordning skulle å Persson belöpa $\frac{1}{4}$ samt å envar av Johan Andersson och August Andersson $\frac{1}{6}$ av kvarlåtenskapen efter den avlidna.

*Departements-
chefen.*

Med hänsyn till i ärendet föreliggande omständigheter torde det få anses skäligt, att någon del av kvarlåtenskapen efter Matilda Håkansson efterskänkes till förmån för sökandena. I fråga om storleken av de andelar av kvarlåtenskapen, som böra avstås till envar av dem, ansluter jag mig till kammaradvokatfiskalsämbetets förslag.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att av den allmänna arvsfonden tillfallna kvarlåtenskapen efter Matilda Håkansson från Långhult i Härlunda socken må avstås en fjärdedel till Sven Johan Persson samt en sjätte-del till vardera av Johan Andersson och August Andersson.

9:o.

Rätten till arv efter kvarnarbetaren Gustaf Vilhelm Pettersson från Stockholm. Kvarnarbetaren Gustaf Vilhelm Pettersson från Stockholm, vilken var född den 8 augusti 1863, avled den 6 oktober 1936 utan att, såvitt en efter honom upprättad bouppteckning utvisar, efterlämna någon arvsberättigad släkting. Den till allmänna arvsfonden redovisade behållningen i boet utgjorde 1,371 kronor 81 öre.

Med utlåtande den 30 juli 1938 har kammaradvokatfiskalsämbetet överlämnat en till Kungl. Maj:t ställd, till överståthållarämbetet ingiven och av sistnämnda ämbete med eget yttrande den 18 oktober 1937 jämte införskaffad utredning till kammaradvokatfiskalsämbetet insänd skrift, däri hushål-

lerskan Amalia Jacobsson i Stockholm anhållit, att kvarlåtenskapen efter Pettersson måtte avstås till förmån för henne.

Till stöd för ansökningen har sökanden, som är född år 1865, anfört i huvudsak följande: Sökanden hade blivit bekant med Pettersson i början av 1900-talet. I november 1903 hade sökanden fött ett gossebarn, till vilket Pettersson varit fader. Barnet hade varit utackorderat hos olika familjer till år 1914, då sökanden och Pettersson flyttat tillsammans och själva tagit hand om sonen i sitt gemensamma hem, där denne sedermera vistats till år 1928, då han ingått äktenskap. Pettersson hade varit mycket fästad vid sonen och hade testamenterat sin kvarlåtenskap till denne, vilken emellertid avlidit i mars 1933. Efter sonens död hade Pettersson vid flera tillfällen lovat sökanden att testamentera sin kvarlåtenskap till henne. Sådant testamente hade dock aldrig blivit skrivet, beroende på att Pettersson icke ansett det vara någon brådska med saken. Under hela den tid, då sökanden och Pettersson bott tillsammans, hade hon skött deras hem utan att därför erhålla någon som helst kontant betalning. Pengar till kläder och andra personliga utgifter hade hon förtjänat genom städningsarbete. Sökanden stode nu utan existensmöjligheter.

Tre arbetskamrater till Pettersson hava vid polisförhör uppgivit sig vara övertygade om att Pettersson haft för avsikt att testamentera sin kvarlåtenskap till sökanden, ehuru han aldrig för dem gjort något direkt uttalande därom.

Överståthållarämbetet har, då enligt utredningen i ärendet sökanden syntes hava stått den avlidne nära, tillstyrkt bifall till ansökningen.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har, på det av överståthållarämbetet anförda skälet och då sökanden befunne sig i fattiga omständigheter, ansett fog föreligga för ett avstående av ifrågavarande arv till förmån för sökanden och förty hemställt om bifall till ansökningen.

På grund av de i ärendet föreliggande omständigheterna finner jag i lik-*Departements-*
het med de hörda myndigheterna skäligt, att ifrågavarande kvarlåtenskap
avstås till sökanden.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att den allmänna arvsfonden tillfallna kvarlåtenskapen efter kvarnarbetaren Gustaf Vilhelm Pettersson från Stockholm må avstås till Amalia Jacobsson.

10:o.

Rätten till arv efter postassistenten Sigurd Fröberg från Ockelbo socken. Postassistenten Sigurd Fröberg från Ockelbo socken, vilken var född den 6 september 1885, avled den 2 november 1936 utan att, såvitt en efter honom upprättad bouppteckning utvisar, efterlämna någon arvsberättigad släkting.

Behållningen i boet utgjorde enligt bouppteckningen 11,317 kronor 97 öre. Bland osäkra fordringar utan angivet värde upptogs i bouppteckningen en fordran hos änkefru Karin Grabe i Stockholm å 2,000 kronor jämte ränta enligt revers den 1 september 1931.

I en till Kungl. Maj:t ställd skrift har Karin Grabe anhållit, att ifrågavarande de allmänna arvsfonden tillfallna fordran måtte efterskänkas. Till stöd härfor har anförts i huvudsak följande:

Sökanden, som vore Fröbergs syssling, hade på sin tid av Fröberg mottagit ifrågavarande belopp såsom hjälp för inköp av en villa i Saltsjöbaden. Ehuru Fröberg därvid icke begärt att få någon revers på beloppet, hade sökanden dock ansett det vara i sin ordning att lämna honom en sådan. Då hon sedermera försålt villan, hade hon erbjudit sig att återbetala beloppet men av Fröberg fått till svar, att hon skulle använda pengarna till sin dotters uppfostran. Det hade således icke varit Fröbergs avsikt att kräva beloppet åter. Sökanden vore född 1886 och änka sedan 1933. Omkring tio år före sitt frånfälle hade hennes man drabbats av hjärnblödning, som gjort honom oförmögen till arbete. Alltifrån den tiden hade sökanden huvudsakligen genom eget arbete sörjt för familjens uppehälle och bekostat uppfostran åt makarnas barn, en dotter född 1915 och en son född 1918, vilka bedreve akademiska studier. Sökanden innehade sedan några år tillbaka anställning som föreståndarinna för aktiebolaget Separators intressekontor och åtnjote för närvarande en avlönning av 4,200 kronor om året. Hon ägde inga andra tillgångar än ett enkelt lösörebo. Mellan Fröberg och sökandens familj hade förhållandet varit det allra bästa. Under sina semestrar hade Fröberg regelbundet besökt familjen i Saltsjöbaden, och även sökanden och hennes barn hade besökt honom i Ockelbo. Fröberg hade visat full förståelse för sökandens svåra belägenhet och alltid varit redo att hjälpa, då han förstått att hon haft det ekonomiskt besvärligt. Vid flera tillfällen hade han talat om att sökanden och hennes barn skulle arva honom, och vid sitt sista besök hos dem, då han varit ganska klen, hade han förklarat, att han omedelbart efter sin återkomst till Ockelbo skulle uppsöka en jurist för att få ett testamente uppsatt.

Över ansökningen hava utlåtanden avgivits av överståthållarämbetet den 16 september 1937, av länsstyrelsen i Gävleborgs län den 20 november 1937 samt av kammaradvokatfiskalsämbetet den 27 januari 1939.

Av ett vid länsstyrelsens utlåtande fogat protokollsutdrag inhämtas bland annat, att personer ur Fröbergs bekantskapskrets vid polisförhör i saken lämnat upplysningar av innehåll, att Fröberg mycket ofta fått skrivelser från sökanden med begäran om penninglån, att han vid flera tillfällen varit bekymrad och beklagat sig däröver, att det bland hans bekanta till och med varit på tal att försöka få honom satt under förmyndare för att förhindra vidare utlåning till sökanden samt att han vid ett tillfälle uttryckligen skulle hava yttrat, att sökanden icke skulle få något efter honom, enär han ansett sig lurad av henne på ett lån.

Överståthållarämbetet har tillstyrkt bifall till ansökningen.

Länsstyrelsen har anført, att av den genom länsstyrelsens försorg företagna utredningen visserligen kunde anses framgå, att mellanhavandena mellan Fröberg och sökanden icke helt talade till den sistnämndas förmån, men att länsstyrelsen likväl ansåge vad sålunda framkommit icke vara av den beskaffen-

het, att länsstyrelsen i anledning därav ville avstyrka bifall till framställningen.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har ansett, att ett tillmötesgående av framställningen icke skulle stå i överensstämmelse med vissa den avlidnes under livstiden fällda yttranden, varför ämbetet hemställt, att ansökningen icke måtte föranleda någon åtgärd.

Sökandens påstående, att Fröberg icke haft för avsikt att utkräva ifrågavarande fordran, kan icke anses vederlagt genom vad i ärendet förekommit utan synes snarare vinna stöd av den omständigheten, att Fröberg, som ofta brukat bistå sökanden med ekonomisk hjälp, aldrig veterligen avfordrat sökanden ränta å lånet, ehuru sådan varit utfäst i reversen. Med hänsyn härtill och då det otvivelaktigt skulle bereda sökanden avsevärda svårigheter att nu infria förbindelsen, anser jag billighetsskäl tala för att fordringsbeloppet efterskänkes. Departements-
chefen.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att allmänna arvsfonden genom arv efter postassistenten Sigurd Fröberg från Ockelbo socken tillfallen fordran hos Karin Grabe å 2,000 kronor jämte ränta enligt revers den 1 september 1931 må efterskänkas.

11:o.

Rätten till arv efter före arbetaren Ernst Otto Berg från Dalarö. Före arbetaren Ernst Otto Berg från Dalarö municipalsamhälle, Stockholms län, vilken var född den 7 september 1851, avled den 2 januari 1937 utan att, såvitt en efter honom upprättad bouppteckning utvisar, efterlämna någon arvsberättigad släkting. Behållningen i boet utgjorde enligt bouppteckningen 2,498 kronor 26 öre.

Med utlåtande den 28 juli 1938 har kammaradvokatfiskalsämbetet överlämnat en till Kungl. Maj:t ställd, till länsstyrelsen i Stockholms län ingiven och av länsstyrelsen med eget yttrande den 4 maj 1937 till ämbetet insänd skrift, däri snickaren Karl Gustav Ragnar Karlsson i Dalarö hemställt, att allmänna arvsfondens rätt till ifrågavarande kvarlåtenskap måtte avstås till förmån för honom.

Till stöd för ansökningen har Karlsson anfört bland annat följande: Karlsson hade alltsedan 1919, då han inflyttat till Dalarö, varit närmaste granne till Berg. Nästan varje vinter hade Berg varit sjuk eller klen till hälsan, och hade Karlsson då varit Berg behjälplig med att elda, städa och laga mat. Härför hade Karlsson aldrig erhållit någon ersättning, men Berg hade vid olika tillfällen sagt, att Karlsson ej skulle göra det för intet utan att han vid Bergs död skulle få dennes kvarlåtenskap.

Vid polisförhör hava personer, vilka sedan lång tid tillbaka känt såväl Berg som Karlsson, bekräftat, att Berg och Karlsson varit mycket goda vän-

ner och att Karlsson på olika sätt varit Berg behjälplig under dennes sjukdom, varjämte det framkommit, att Berg vid flera tillfällen fällt yttranden av innehåll att Karlsson skulle få det som bleve efter honom.

Av utredningen inhämtas vidare, att Karlsson är född 1879 och gift samt att han lever i små ekonomiska omständigheter.

Länsstyrelsen har yttrat, att Karlsson enligt vad utredningen givit vid handen syntes hava vid olika tillfällen lämnat arvlåtaren bistånd och tagit vård om honom under hans sjukdom. Då Karlsson sålunda kunde sägas hava stått arvlåtaren nära, tillstyrkte länsstyrelsen bifall till framställningen.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har — under förmälan att ämbetet i avbidan på beslut i anledning av Karlssons ansökning icke vidtagit åtgärder för indrivning av behållningen i boet — likaledes förordnat bifall till ansökningen.

Departements-
chefen.

På grund av vad i ärendet förekommit finner jag i likhet med de hörda myndigheterna skäligt, att kvarlåtenskapen efter Berg avstås till sökanden.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att allmänna arvsfondens rätt till arv efter förre arbetaren Ernst Otto Berg från Dalarö må avstås till förmån för Karl Gustav Ragnar Karlsson.

12:o.

Rätten till arv efter hushållerskan Signe Emilia Sundström från Rådmansö socken. Hushållerskan Signe Emilia Sundström från Koholma i Rådmansö socken, Stockholms län, vilken var född den 2 juli 1884, avled den 4 maj 1937 utan att, såvitt en efter henne upprättad bouppteckning utvisar, efterlämna någon arvsberättigad släkting. Behållningen i boet uppgick enligt bouppteckningen till 1,507 kronor 32 öre.

Med utlåtande den 29 juli 1938 har kammaradvokatfiskalsämbetet överlämnat en till Kungl. Maj:t ställd, till länsstyrelsen i Stockholms län ingiven och av länsstyrelsen med eget yttrande den 1 mars 1938 till ämbetet insänd skrift, däri fiskaren August Algot Brovall i Koholma hemställt, att ifrågasvarande, allmänna arvsfonden tillfallna kvarlåtenskap måtte avstås till förmån för honom.

Till stöd för ansökningen har Brovall anfört i huvudsak följande: Brovall och Signe Emilia Sundström hade ingått förlovning i januari 1926 och hade därefter bott tillsammans. Enär Signe Emilia Sundström lidit av svårartat hjärtfel, hade deras tillämnade giftermål år efter år blivit uppskjutet. Kvarlåtenskapen utgjordes huvudsakligen av medel, innestående å motbok med Norrtälje sparbank till belopp av 2,090 kronor 40 öre. Vid den tidpunkt, då Brovall och Signe Emilia Sundström flyttat tillsammans, hade hennes tillgodohavande i sparbanken endast uppgått till omkring 1,600 kro-

nor. Den förkovran hennes tillgångar sålunda undergått berodde till väsentlig del därpå, att hon icke behövt anlita sina sparade medel utan haft sin försörjning i sitt och Brovalls gemensamma hushåll. Signe Emilia Sundström hade varit född av okända föräldrar och hade icke haft någon annan än Brovall, som stått henne nära. Hon hade insjuknat hastigt och avlidit på grund av sitt svåra hjärtfel.

Vid ansökningen har bland annat fogats ett den 16 februari 1938 dagtecknat, av en nämndeman i Rådmansö avgivet intyg, däri uppgives att Brovall, som för sitt uppehålle vore beroende av sin arbetsinkomst, någon tid dessförinnan varit utsatt för ett svårt olycksfall, vilket sannolikt komme att medföra invaliditet, och att det därför vore av utomordentlig betydelse för Brovall att erhålla kvarlåtenskapen efter sin trolovade.

Länsstyrelsen har för sin del tillstyrkt bifall till ansökningen.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har — under förmälan att ämbetet med hänsyn till den föreliggande ansökningen icke vidtagit åtgärder för indrivning av behållningen i boet — anfört bland annat, att sökanden enligt vad utredningen i ärendet syntes giva vid handen stått den avlidna i livstiden nära samt att han, som på grund av olycksfall för framtiden syntes bliva oförmögen till arbete, befunne sig i små ekonomiska omständigheter, varför ämbetet ansåge fog föreligga för ett avstående av kvarlåtenskapen till förmån för sökanden.

På grund av vad i ärendet förekommit finner jag i likhet med de hörda *Departements-*myndigheterna skäligt, att ifrågakarande kvarlåtenskap avstås till förmån *chefen.* för sökanden.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att allmänna arvsfondens rätt till arv efter hushållerskan Signe Emilia Sundström från Koholma i Rådmansö socken må avstås till förmån för August Algot Brovall.

13:o.

Rätten till arv efter hemmansägaren Karl Gustaf Arne Nilsson från Västerhejde socken. Hemmansägaren Karl Gustaf Arne Nilsson från Botmunds i Västerhejde socken, Gotlands län, avled den 30 augusti 1938 i en ålder av 29 år utan att, såvitt en efter honom upprättad bouppteckning utvisar, efterlämna någon arvsberättigad släkting. I bouppteckningen upptogs tillgångar till värde av 3,732 kronor 2 öre samt skulder och avgående poster till belopp av 3,829 kronor 53 öre, varför alltså i boet förelåg en brist av 97 kronor 51 öre. Bland tillgångarna ingick en fastighet med taxeringsvärde av 3,300 kronor, som Nilsson enligt en den 22 maj 1937 upprättad

överlåtelsehandling bekommit av sin fostermoder, änkan Amanda Westmark i Botmunds, mot förbindelse att svara för i fastigheten in-tecknad gäld samt att tillhandahålla Amanda Westmark bostad om ett rum i fastigheten under hennes återstående livstid.

Med utlåtande den 28 februari 1939 har kammaradvokatfiskalsämbetet överlämnat en till Kungl. Maj:t ställd, till länsstyrelsen i Gotlands län in-given och av sistnämnda myndighet med yttrande den 25 februari 1939 till ämbetet insänd skrift, däri Amanda Westmark hemställt om avstående till hennes förmån av allmänna arvsfondens rätt till arvet efter Nilsson.

Till stöd för ansökningen har anförts i huvudsak följande: Sökanden och hennes numera avlidne man hade från ett barnhem i Stockholm mottagit Nilsson såsom fosterbarn, medan denne ännu varit helt späd, och hade där-efter uppfostrat honom såsom om han varit deras eget barn. Sedan sökan-den blivit änka, hade hon upprättat testamente till förmån för Nilsson, varjämte hon genom förenämnda handling till honom överlätit sin fastighet, vilken utgjort hennes värdefullaste tillgång. Vid överlåtelsen hade förut-satts att Nilsson, i likhet med vad redan dessförinnan skett, skulle lämna sökanden nödig försörjning. Efter Nilssons frånfälle, som inträffat hastigt till följd av olyckshändelse, vore sökanden fullständigt blottställd. Med hänsyn till den sökanden förbehållna nyttjanderätten vore det tvivelaktigt, om fastigheten vid försäljning skulle inbringa ett belopp motsvarande taxe-ringsvärdet. I sökandens hand skulle fastigheten representera ett betydligt större värde än i annan ägares.

Sökandens uppgifter hava vitsordats av landsfiskalen i orten.

Länsstyrelsen har med hänsyn till de föreliggande synnerligen ömmande omständigheterna tillstyrkt bifall till framställningen.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har anfört:

Ehuru skulderna i boet efter den avlidne med 97 kronor 51 öre överstege tillgångarna, hade ämbetet med hänsyn till förevarande ansökan icke aktat nödigt erinra den förordnade gode mannen om honom åvilande skyldighet att i förekommande fall avträda boet till förvaltning av boutredningsman eller till konkurs. I ärendet finge anses framgå, att sökanden stått den avlidne i livstiden synnerligen nära ävensom att hon befunne sig i knappa ekonomiska omständigheter, varför stadgandet i 5 kap. 3 § lagen om arv syntes vara tillämpligt. I anledning därav tillstyrkte ämbetet, att allmänna arvsfondens rätt till arv efter Nilsson avstodes till sökanden.

Departements-
chefen.

I likhet med de i ärendet hörda myndigheterna tillstyrker jag, att all-männa arvsfondens rätt till ifrågavarande arv efterskänkes till förmån för sökanden.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att allmänna arvsfondens rätt till arv efter hemmansäga-ren Karl Gustaf Arne Nilsson från Botmunds i Västerhejde socken må avstås till Amanda Westmark.

Vad föredragande departementschefen ovan under punkterna 1:o—13:o hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, bifaller Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

G. MacDowall-Pihlström.